

Information om fordonstvätt

Spillvatten från fordonstvättar innehåller bl a mineralolja (opolära alifatiska kolväten), metaller och andra organiska och oorganiska ämnen och behöver behandlas (renas) innan utsläpp sker till avloppsnät eller recipient.

Oljehaltigt dagvatten kan skada djur och växtliv. Oljehaltigt avloppsvatten kan ge störningar i kommunal avloppsvattenrening. Utsläpp av metaller har betydelse för de kommunala reningsverken eftersom de anrikas i slammet och påverkar möjligheten att använda slammet på åkrar.

HÖRBY
KOMMUN

Miljökontoret

2011

Riktlinjer för fordonstvättar

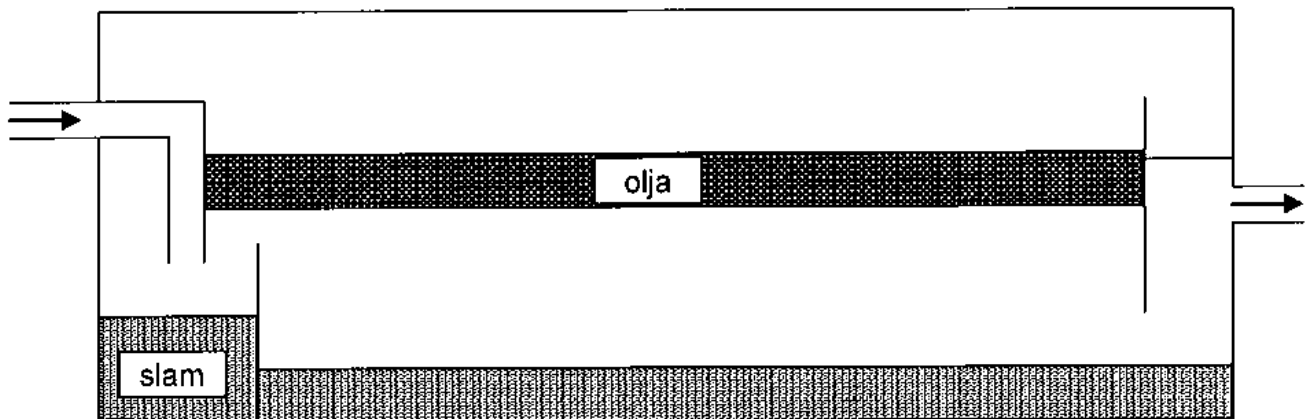
Miljönämnden har tagit fram riktlinjer för fordonstvättar. En bedömning görs dock alltid i det enskilda fallet. Kraven som ställs ska vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomiskt eller tekniskt orimliga.

Typ av anläggning	Beskrivning	Minimikrav
Stora anläggningar	Anmälningspliktiga enligt miljöbalken, dvs tvättar minst 5 000 personbilstvättar eller minst 1 000 andra fordon (lastbilar, bussar, traktorer etc) per kalenderår	Funktionsduglig oljeavskiljare eller motsvarande reningsutrustning som sköts regelbundet. Normalt krävs även en kemisk eller biologisk reningsanläggning. Utsläppskraven på sidan 4 ska klaras.
Mellanstora anläggningar	Tvättar minst 5 personbilar eller 1 tyngre fordon per arbetsdag, vilket motsvarar minst ca 1 250 personbilar eller 250 lastbilar/bussar per år.	Funktionsduglig oljeavskiljare eller motsvarande reningsutrustning som sköts regelbundet. Normalt krävs även en kemisk eller biologisk reningsanläggning. Utsläppskraven på sidan 4 ska klaras senast 2012.
Små anläggningar	Tvättar mindre än 5 personbilar eller 1 tyngre fordon per arbetsdag.	Funktionsduglig oljeavskiljare eller motsvarande reningsutrustning som sköts regelbundet.

Hur fungerar en oljeavskiljare?

En oljeavskiljare arbetar enligt följande princip; olja och bensin som är lättare än vatten avskiljs och lägger sig på ytan, medan slam och partiklar som är tyngre än vatten lägger sig på botten.

I den svenska standarden SS-EN 858, *Avlopp – Separationssystem för lätta vätskor (t ex olja och bensin)*, anges två klasser av oljeavskiljare. Klass 2 består enbart av en gravimetrisk avskiljare, medan klass 1 även har koalescensfilter eller lameller. Utsläpp av opolära kolväten är avsevärt lägre efter en oljeavskiljare klass 1.

Enkel principskiss över oljeavskiljare. Ur Naturvårdsverkets faktablad Oljeavskiljare 8283, februari 2007.

Dimensionering och installation

Befintliga anläggningar ska ha oljeavskiljare som åtminstone uppfyller kraven för klass 2 i standarden. Vid nybyggnation eller ombyggnad ska oljeavskiljaren uppfylla kraven för klass 1 och vara utrustad med ett larm. Befintliga anläggningar behöver inte utrustas med larm då det saknas, om det inte särskilt krävs på grund av verksamhetstyp.

Det räcker inte att enbart dimensionera för det faktiska flödet. Hänsyn ska tas till ogynnsamma separeringsförhållanden och avvikande densiteter för lätta vätskor. Detta gör att avskiljaren måste dimensioneras för ett högre flöde för att kunna uppfylla kraven i standarden. En tumregel är att dimensionera oljeavskiljaren för ett flöde som är åtminstone tre gånger högre än det faktiska flödet. Referensanläggning ska alltid redovisas vid anmälan av nya anläggningar.

Utsläppskrav

Analysparameter	Personbil	Lastbil, buss eller annat vägfordon
Samlingsparameter: bly, krom och nickel	10 mg/fordon	30 mg/fordon
Kadmium	0,25 mg/fordon	0,75 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Oljeindex	5 g/fordon	15 g/fordon

Hämtade från Naturvårdsverkets rekommendationer. Framöver, om slam från avloppsreningsverkets kommer att användas i jordbruksändamål, kan hårdare utsläppskrav komma att ställas.

Drift, kontroll och underhåll av oljeavskiljaren

Verksamhetsutövaren måste regelbundet kontrollera sin anläggning för att kunna säkerställa att oljeavskiljaren fungerar.

Var 6:e månad ska som minst följande underhåll utföras:

- mätning av slamlagrets tjocklek
- mätning av oljenivån
- kontroll av funktionen för den automatiska avstängningen
- kontroll av att vattennivåerna i de olika enheterna inte uppvisar påtagliga skillnader.
- kontroll av larmfunktionen
- rengöring av provtagningsbrunn: Olja och slam tas bort vid behov.

Innan slamavskiljare och oljeavskiljare tas i drift igen ska de fyllas med färskvatten. Om personal skulle behöva gå ner i avskiljaren ska den först tömmas helt och ventileras noggrant.

Enligt standarden ska systemets täthet och skick, inre beläggning mm, kontrolleras vart 5:e år. Sådana kontroller ska dock utföras av ackrediterat företag och ännu finns väldigt få som kan göra kontrollerna.

Tömning ska ske senast vid 50% av maximal slamnivå eller vid 80% av maximal oljenivå.

Om sandfång/slamränna finns bör denna tömmas regelbundet för att minska belastningen på oljeavskiljaren.

Tömning av oljeavskiljaren ska dokumenteras.

Tvättkemikalier

Endast tvättkemikalier som är positivt miljömärkta, t ex Svanen, eller som finns med på Kemikaliesvepets lista (Göteborgs stad) över fordonstvättmedel och avfettningemedel bör användas.

Valet av tvättkemikalier har stor betydelse för graden av miljöbelastning från fordonstvättar varför det är viktigt att anpassa efter t ex nedsmutsningsgrad eller årstid.

Man ska inte använda starkare produkter eller högre dosering än nödvändigt. De tvättkemikalier som används får inte försämra reningsanläggningens funktion.

Leverantörens anvisningar ska följas och kunder ska informeras om vilka tvättkemikalier som får användas med hänsyn till reningsanläggningen.

Provtagning

Provtagningsmöjlighet på utgående vatten från oljeavskiljare/reningsanläggning ska alltid finnas. Provtagning på stora anläggningar ska utföras enligt beslut från miljönämnden, under högsäsong (1 november – 31 mars), eller minst vart tredje år, för att verksamheten ska veta om de uppfyller utsläppskraven.

Verksamheten ska vid provtagningstillfället vara så representativ som möjligt. Detta innebär bl a att oljeavskiljaren ej har tömts nyligen samt att fordon tvättas under provtagningen. Eventuella undantag från provtagning kan endast ske efter samråd med miljönämnden.

Resultatet av provtagning och analys ska redovisas till miljönämnden. Av redovisningen ska framgå när provtagningen utfördes, hur och var provet togs ut, antalet fordon som tvättades, vattenförbrukning, vilka tvättmedel som används (namn och leverantör) samt analysprotokoll. Mängden utsläppta föroreningar ska beräknas och redovisas som mängd per tvättat fordon.

Tvätt utanför anläggning

Att tvätta bilen på gatan eller garageinfart bör undvikas eftersom det innebär att spillvattnet rinner ned i dagvattenbrunnarna och sedan direkt till Hörbyån, eller andra vattendrag, utan föregående rening.

Automatiska tvättanläggningar och gör-det-själv-anläggningar har reningsanläggningar där tvättvattnet renas innan det släpps ut i vattendrag.

Rengöringsmedel som används till biltvätt innehåller ofta lösningsmedel som skadar både människor och miljö. Olja, tungmetaller och andra föroreningar från smutsiga fordon hamnar också i tvättvattnet.

Sammanfattning av kraven i riktlinjerna

- Stora och mellanstora anläggningar ska ha funktionsduglig oljeavskiljare eller motsvarande reningsutrustning, samt klara utsläppskraven (mellanstora senast 2012).
- Små anläggningar ska ha funktionsduglig oljeavskiljare eller motsvarande reningsutrustning.
- Befintliga anläggningar ska ha oljeavskiljare som uppfyller kraven för klass 2.
- Vid nybyggnation eller ombyggnation ska kraven för klass 1 uppfyllas och larm ska finnas. Referensanläggning ska alltid redovisas.
- Tvättkemikalier som är positivt miljömärkta bör användas.
- Tömning av oljeavskiljare och slamränna ska dokumenteras.
- Avfall som uppkommer ska hanteras som farligt avfall. Anteckningar om mängder, transport och mottagare ska finnas.
- Provtagningsmöjlighet på utgående vatten ska alltid finnas.
- Analyser ska utföras på ett ackrediterat laboratorium.
- Tvätt på gatan eller garageinfart bör undvikas.

Hörby kommun
Miljökontoret
242 80 Hörby

Tel: 0415-183 10
E-mail: miljo@horby.se
Besöksadress: Råbyvägen 41C